

First Semester B.C.A. Degree Examinations
October / November 2018
(New Scheme - Fresher's - 2018-19 onwards)
(SBA 020) GROUP - I PAPER - I

SANSKRIT

पद्यभाग: नीतिशतकम् ।

गद्यभाग: सोमदत्त चरितम् तथा व्याकरणां च)

Time: 3 Hours

Max. Marks: 80

Note : Questions in Sanskrit should be answered in Sanskrit only with Devanagari Script.

ಸೂಚನೆ : ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರೀ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

I. ಭರ್ತೃಹರಿಯ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ. 10

Write an essay on the date, place and works of भर्तृहरि ।

OR ಅಥವಾ

‘ನೀತಿ ಶತಕ’ದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

Write an importance of ‘नीतिशतकम्’

II. ದಂಡಿಯ ಕಾಲ, ದೇಶ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. 10

Explain about date, place and works of 'Dandi'

OR ಅಥವಾ

‘ಸೋಮದತ್ತ ಚರಿತೆ’ಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Summarise the story of Somadatta Charitam.

III. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ: 2x3=06

Write short notes on Any TWO of the following:

(1) ಮೂರ್ಖಪದ್ಧತಿ: ।	(2) ವಿದ್ವತ್ಪದ್ಧತಿ: ।
(3) ವೀರಕೇತು: ।	(4) ಮಾನಪಾಲ: ।

IV. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ:

Translate and explain any TWO of the following slokas:

2x4=08

- 1) लभेत सिकतासु तैलमपि यत्नतः पीडयन्
पिबेच्च मृगतृष्णिकासु सलिलं पिपासार्दितः ।
कदाचिदपि पर्यञ्चशविषाणमासादये -
न तु प्रतिनिविष्टमूर्खजनचित्तमाराधयेत् ॥
- 2) केयूराणि न भूषयन्ति पुरुषं हारा न चन्द्रोज्ज्वला
न स्नानं न विलेपनं न कुसुमं नालङ्कृता मूर्धजाः ।
वाण्येका समलङ्करोति पुरुषं या संस्कृता धार्यते
क्षीयन्ते खलु भूषणानि सततं वाग्भूषणं भूषणम् ॥

- 3) यस्यास्ति वित्तं स नरः कुलीनः
 स पण्डितः स श्रुतवान् गुणज्ञः ।
 स एव वक्ता स च दर्शनीयः
 सर्वे गुणाः काञ्चनमाश्रयन्ति ॥

**V. ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರನ್ನು ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿ.
 Annotate any THREE of the following.**

3x3=9

- (1) मूर्खोऽस्मीति ज्वर इव मदो मे व्यपगतः ।
 (2) मूर्खस्य नास्त्यौषधम् ।
 (3) विद्याविहीनः पशुः ।
 (4) 'इदं तदेव मणिक्यम्' ।
 (5) 'एते तव सखायः' ।
 (6) 'पुनरस्य वराकस्य सेवया किं लभ्यम्' ।

VI. चतुर्णां संस्कृतभाषायामेव उत्तरं लिखत ।

4x2=8

- (1) भर्तृहरेः शतकत्रयम् कानि ?
 (2) वाग्भूषणं किम् ?
 (3) मूर्खस्य नास्त्यौषधम् वर्णयत ।
 (4) सोमदत्तः कुत्र गतवान् ?
 (5) मत्तकालः कः ? सः किं कृतवान् ?
 (6) सोमदत्तस्य पितुः नाम किम् ?

VII. रिक्तस्थानानि पूरयत ।

1x10=10

- (1) नीतिशतकस्य कर्ता _____ ।
 (भर्तृहरिः, कालिदासः, दण्डी)
 (2) ब्रह्मापि _____ न रञ्जयति ।
 (वरं, नरं, करम्)
 (3) _____ कुशलास्तेष्वेव लोकस्थितिः ।
 (कैलासु, केशेषु, कलासु)
 (4) _____ कथय किं न करोति पुंसाम् ।
 (सत्सङ्गतिः, मत्सङ्गतिः, कीर्तिम्)
 (5) _____ मैत्रीखलसज्जनाजाम् ।
 (मायेव, छायेव, कालेव)
 (6) विद्या _____ पूजिता ।
 (प्रजासु, कलासु, राजसु)

- (7) दशाकुमारचरितस्य कर्ता ____ ।
(दण्डी, चण्डी, भासः)
- (8) रामः ____ खादति ।
(जलं, फलं, तृणं)
- (9) बालकः ____ क्रीडति ।
(पुस्तकेन, निद्रया, कन्दुकेन)
- (10) सोमदत्तः वनः ____ ।
(गतवान्, नीतवान्, खादितवान्)

VIII. (A) त्रयाणां सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत । 03

- (1) इत्येवम् । (2) कोऽहम् । (3) वागीशः । (4) नरेन्द्रः । (5) तेनैव ।

(B) त्रयाणां लिङ्गविभक्तिवचनानि लिखत । 03

- (1) ज्ञाने । (2) देवानाम् । (3) गुरौ । (4) भारतः । (5) लतायाः ।

(C) त्रयाणां व्याकरणरीत्या पदपरिचयं कुरुत । 03

- (1) श्रोतुम् । (2) कृतः । (3) पठन्ति । (4) आगत्य । (5) पठित्वा ।

(D) शब्दद्वयं उपयुज्यवाक्यरचनां कुरुत । 02

- (1) भवान् । (2) सन्ति । (3) खादति । (4) कः ।

अथवा

द्वयोः लकार - पुरुष - वचनानि लिखत ।

- (1) पठतु । (2) अवन्दे । (3) अपठः । (4) वन्दै ।

IX. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तरं लिखत । 4x2=8

पुरा उग्रसेनः नाम राजा मधुरायां शासनं करोति स्म । तस्य पुत्रः कंसः नामकः अतीव दुष्टः नृशंसः च आसीत् । देवकी कंसस्य भगिनी आसीत् । यथा कालं तस्याः वसुदेवेन सह विवाहः सम्पन्नः । पतिगृहं गमनकाले कंसः दम्पत्योः रथं स्वयमेव चालयति स्म । एतस्मिन् काले एका आकाशवाणी अभवत् - “भोः कंस ! त्वं यस्याः रथं सहर्षः चालयति तस्याः एव अष्टमः पुत्रः तव प्राणान् हरिष्यति” इति । एतद्वाणीं श्रुत्वा क्रुद्धः स रथं स्थगयित्वा वसुदेवं देवकीं च कारागृहे व्यक्षिपत् ।

- प्रश्नाः (1) कंसः कस्य पुत्रः आसीत् ?
(2) अकाशवाणी किं अवदत् ?
(3) अकाशवाणीं श्रुत्वा कंसः किं अकरोत् ।
(4) कंसः हर्षेण किं चालयति स्म ?

* * *